

87

MAIRONIS-MACIULIS

GIČIŅSKAS

BALLADA.

KAUNAS
„Sviesos“ spaustuė
1919 m.

27

888.2

no-881

S 60-869

Panevežio apskritys
G. Petkevičaitės-Bitės
viešoji biblioteka

29-10-869

ČIČINSKAS.

BALLADA.

I Čičinsko puikų dvarą
Nuo Mitriunų ir Lenčių
Nuramint Upytės carą
Suovažiavo daug svečių:
Mantvydaitis juokdarys,
Bartkaus posunis kairys—
Ožkabarzdis-jaunikaitis,
Aldadrikas Jonuška,
Žnairas kutvėla Tiška
Ir naktybalda Valaitis.

* * *

Griežia smuiką rupeštingai
Išsiskutęs vokietys,
Jam kimbolais melodingai
Taiko Leiba Šepetys.
Kumščia drūta, apskrita
Muša bubną Dabita,
Lig alkunių atsiraitės;
Ant vaškuotų gi grindų
Šoką plikos lig blauzdų
Liaudos dukteris-dievaitės.

* * *

Bet Čičinskas apsiniaukęs
 Sėdi rustas, nešnekus,
 Ant plikos kaktos sutraukęs
 Rūkšlių gresiančius lankus.
 „Šimtą rykščių toms mergoms
 Atskaityk, Kmita, nuogoms!
 Išblaškyt minčių nemoka.
 Veto, veto, kad naktis
 Man ta slėgtu kaip mirtis!...
 Kaip negyvos lėlės šoka.

* * *

Neša vargo užmiršimą
 Kučių vakaras brangus,
 Žemei skelbia atpirkimą
 Išikunijęs Dangus.
 Gieda gloria augštai
 Angelų šimtų šimtai,
 Bet žmonėms tik gero noro!...
 Gieda štai antri gaidžiai;
 Šoka, linksmintas svečiai!..
 Bet Čičinskui truksta oro.

* * *

Ant alkunės pasirėmęs
 Sėdi rūstas, nešnekus,
 Vien iš boso pasisėmęs,
 Lenkia midaus kielikus.
 Jo nei plakamų klyksmai,
 Nei juokuodami linksmi

Sėbrai nuramint nemoka.
 Veltui Liauda paklusna
 Puldinėja kiek gana:
 Visas Adventas, kaip šoka!

* * *

Kai iš seimo piktas grįžo,
 Piktas, keistas, neramus,
 Tai ligšiolei neatlyžo:
 Verčia pragaru namus.
 Šokiai, klyksmas par naktis.
 Nedorybių atmintis
 Jam užmigt *vienam* neduoda?
 Ar ligšiolei nebglys,
 Šventas sąžinės kvieslys,
 Neprašneks į sielą juodą?

* * *

Ginti skęstančią tėvynę
 Nuo Kazokų ir Maksvos
 Stoją sunus. Jos negynė
 Tik Čičinskas Lietuvos.
 Liaudos išrinktas balsais,
 Seime riejos su visais,
 Gavęs vardą išdaviko.
 Neparmaldomas kitų
 Ant užmanymų augštų
 „Veto“ velniškai užriko.

* * *

Sako Maskvai parsidavęs!..
 Skleidžia Varšuva žinias,
 Kad už tai nuo priešų gavęs
 Gryno aukso statinės.

Tarp žmonių vienok plačiai
 Eina gandas, kad stačiai
 Vilniui bus užrašęs sielą,
 Nuo anos baisyos nakties,
 Kad apgautas įtarties
 Nuskindino savo mielą.

* * *

Žmonės skuba ant rarių
 Spengia šaltis. Dar tamsu.
 Iš eglynių apšarmotų
 Staugia vilkas, net baisu!
 „Klopai gali par naktis
 Išbadyti sau akis:
 Reikia jiems apšviesti keli.
 Dievą garbinti tamsoj
 Nepritinka, tik šviesoje!...
 Sokk, Kmita, užkurk miestelį!

* * *

Nuo bakužių samanotų
 Skraido liepsnos... ir Kmita!
 Išvažiuoja ant rarių
 Pats Čičinskis ir svital
 Mantvydaitis juokdarys,
 Bartkaus posunis-kairys—
 Ožkabarzdis jaunikaitis,
 Aldadrikas Jonuška,
 Žnairas kutvėla Tiška
 Ir naktybalda Valaitis.

* * *

Prieš bažnyčią pasitinka
 Juos klebonas su stula,
 Į didžiausią kaltininką
 Tokia prašneka bylą:
 „Tavo darbus ir kelius
 Taip skriaudingus, atkaklius
 Ant svarstyklių jau pasvėrė
 Dievo teisė amžina
 Ir atrado, jog gana
 Žemė ašarų prigėrė.

* * *

Tu pripildei visą šalį
 Savo vardo baisumą!
 Žemė jau pakelt nebegali
 Tavo keršto slėgiamą.
 Nors ganytojui skaudū,
 Dievo gimusio vardu
 Neįleidžiu į šventyklą,
 Lig atlyginsi skriaudąs,
 Iki dvasiškas žaizdąs
 Numazgos šventą maudyklą!“

* * *

— „Gal Čičinsko nepažįsti?
 Ir jo galės be ribos!...
 Kad į jį šiandieną drįsti
 Atsiliept be pagarbos“...
 Krinta šuvis. Ir ramus
 Regia dangiškus namus

Dievo pašauktas klebonas!...
 O Čičinskas su draugais
 Grižta žvangančiais žirgais
 Piktas, net melsvai-raudonas.

* * *

„Kas prieš jį kada bedrįso
 Atsiliepti? Kur tas priešas?
 Jo nebaidė seimo viso
 Rustos kumštės, kerštas viešas.
 Dievo teismas?... Jei prieš jį
 Kas ir sudreba sirdy,
 To prieš žmones neparodys!...
 Ėda dar kita žaizda...
 O, tai buvo kitada!...
 Jos galingas buvo žodis.

* * *

Bet ir jį!... O, švento Jono
 Nelaimingoji naktis!...
 Į drobule šilko plono
 Jo brangioji atmintis
 Iviniota be skundos,
 Net be kunigo maldos!...
 Štai ir tiltas! Nuo to tiltol!...
 O Čičinskas niekados
 Keršyt neužmirš skriaudos
 Ir tikėjimo užvilto“.

* * *

Bet yrà augštai galybè!
 Nèt Čičinskà ji pasieks!
 Nes prieš amžinà teisybè
 Neiškiks nebaustas nieks.
 Štai jo darbus ir kelius
 Apmaudingai atkaklius
 Ant svarstyklių jau pasvèrè.
 Dievo teisè amžina
 Ir atrado, jog gana
 Zemè ašarų prigèrè.

* * *

Štai ant tilto be vežèjo
 Stoja, baidosi žirgài!
 Pats Čičinskas sudrebèjo.
 Stebias, žvalgos jo draugai:
 Puikus rumai, kur linksmi
 Šoko, trypè, šit umi
 I kiaurasias grimzda, skèsta...
 I Čičinskà gi staigus
 Špyrè griaudamas dangùs
 Kaip i priešà neapkèstà.

* * *

Zmonès iš bažnyčios grįžta;
 Dairo, krapšto sau akis.
 Kas tai? Vietos nepažista!
 Norint brèkšta jau naktis.
 Iš po žemių atidžiai
 Klausant, girdžias gied' gaidžiai!

Kur Čičinsko buvo rumai,
Tviski sklidina bala,
Kyšo vidury sala,
Jos pakrančiais auga krumai.

* * *

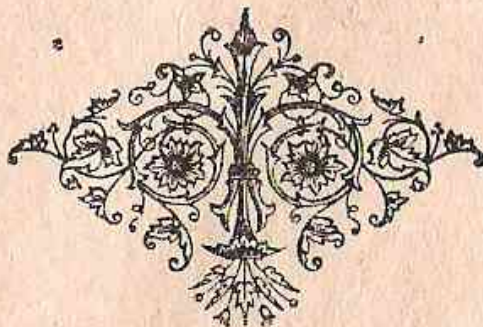
O ant tilto guli kunas.
Tai Čičinskas. Koks baisus!
Ziema nūtrenkė perkunas,
Rubus nūdreskė visus!...
Dievobaiminga minià,
Net su kunigų žinia,
Ji palaidoti megina.
Veltui kasa į žemės,
Tik žiurėk jos vel išmes.
Vietos jam su kerštu gina.

* * *

Bėgo metai, Amžiai slinko.
Daug užgydyta žaizdų!
Net didžiausio kaltininko
Žmonės n'atmena skriaudų.
Vien tik žemė niekados
Vežmiršdama skriaudos
Nuo Čičinsko palaiduno
Gynės; mėtė iš kapų
Veltui žmonės ant varpų
Davė, kad priimtu kuną.

* * *

Tik kad joj išigyveno
Svetimtautiska valdžia,
Ta Čičinską išgabeno,
Dievas žino, kur nakčia.
Užsiliko vien bala,
Kyšo vidury sala,
Jos atkrančiais auga krumai
Iš po žemių kaikada
Lyg kad girdžiasi skurdá,
Kur Čičinsko žlugo rumai.

Panevėžio G. Petkevičaitės-Bitės AVB

000314877

0,50

Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės - Bitės
viešoji biblioteka

+ S 10-869 L